

Leerrede over Psalm 27: 4 uitgesproken op Woensdagavond 22/09/48 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 56: 4
Lezen - Psalm 27

Voorrede.

De psalmdichter, waarvan wij zongen, was een waar Sionniet, een waarachtig lidmaat van Christus. Nochtans, uit welk een staat komt hij op:

Gij weet, o God, hoe 'k zwerven moet op aard'...

Dat sluit dus in: geen thuis hier. Dat is dan een ernstige zaak. Nemen wij hier ook bij, wat Christus van Zichzelf, als Hoofd van Zijn kerk, sprak in Zijn omwandeling op aarde. Immers, van Hem lezen wij: "De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd neerlegge." Dan verstaan wij daaruit, dat de psalmdichter, hoewel hij klaagt en zich tot God uitspreekt zeggende: "Gij weet, o God, hoe 'k zwerven moet op aard," toch niet ver van de Koning vandaan staat. Die had ook geen thuis.

De psalmdichter spreekt zich uit in het gebed tot God en van Jezus lezen wij: "Des daags was Hij lerende in de tempel"... en dan des nachts? In vergenoeging dat Hij zo geleerd had? Dat er soms duizenden om Hem heen vergaderd waren? Dat Hij soms duizenden gespijzigd had? Neen, daar lezen wij niets van. Maar wel lezen wij dit: "En Hij bleef den nacht over in het gebed tot God." Wij zien weer, dan staat de psalmdichter ook niet ver van de Koning vandaan, want Die sprak Zich ook uit in gebed. Als dat nu beleving is, een zwerveling hier, geen thuis, dan gaat dat niet gepaard met: maar 's nachts, dan leg ik mij rustig neer, en alles naast mij neer, doch dan zal het wel zijn: "Wanneer ik aan U gedenk, in stille nachten." Dan komt voor de dag: èn bij dag èn bij nacht in gebed aan de genadetroon. Nog een tweede zaak; wij lezen van tranen, daarvan zegt de psalmdichter:

Mijn tranen hebt G'in Uwe fles vergaard;
Is hun getal niet in Uw boek bewaard,
niet op Uw rol geschreven?...

Van de Koning lezen wij ook, dat Hij geweend heeft in het vasten Zijner ziel. Voor wie deed de Koning dat alles: hier een zwerveling zijn, bidden, wenen? Dat deed Hij toch voor Zijn kerk, voor Zijn ellendigen. Ook hier zien wij weer, dat de psalmdichter niet ver van de Koning af staat, want hij is ook een wenende, en hij weet waarom hij weent, dat het zulke tranen zijn, die bij God in Zijn fles vergaard worden, en in Zijn boek geschreven. Want alle tranen die geweend worden om zelfbehoud, om eigenliefde, om eigen ruimte, genot en vermaak, zijn verwerpelijk voor het aangezicht van God. Maar als er tranen worden geweend om God, om Christus, om Zijn Koninkrijk en om Zijn eer, dat zijn tranen die in Zijn fles worden vergaard.

Als wij nu ons leven hebben daar, waar God geëerd, waar Christus verheerlijkt wordt, en Hij de plaats inneemt gelijk het betaamt, als dat in onze harten is, laten wij er dan op bedacht zijn, dat ons alle thuis hier beneden ontzegd wordt. Dan zullen wij met een driehoofdige vijand te kampen krijgen, zelfs van dien aard, dat wij als het ware geen voet grond hier hebben tot rust. Maar - zwervelingen die hier geen thuis hebben, en in weedom des harten aan de genadetroon van God moeten hangen - God is geen ledig Toeschouwer.

Hij zal Zich zekerlijk te Zijner tijd bewijzen tegenover onze vijand:

Gewis, dan zal mijn wreev'le vijand beven,
En, als ik roep, straks rugwaarts zijn gedreven.
Dit weet ik vast: God zal mij nooit begeven;
Niets maakt mijn ziel vervaard.

Daar ligt dan dus in begrepen: dat loopt over God, over Zijn eer, en de zaken Zijns Koninkrijks. Daar draagt God Zelf zorg voor. Dan is er reden om op te pakken, en wat er hier ook voorkomt, kome! Hoe het ook is, draag het, neem het op, draag het net zo lang tot het niet meer kan. Ja, als druk, kruis en lijden zó zwaar worden dat wij het zelf niet meer kunnen torsen, dan zal de ervaring worden, dat Christus Zich zó bewijst, dat Hij onze Vriend wil zijn, dat Hij ons oppakt met ons kruis. Niet alleen dus het kruis, maar òns erbij. Ook is het de bedoeling Gods, dat wij hier geen thuis zouden hebben, maar dat wij ons thuis bij Hem zouden zoeken, bij Hem zouden vinden, en ons thuis alléén bij Hem zou zijn, waar het goed is. Daarbuiten deugt het niet. Daartoe vraag ik dan ook uw aandacht voor een woord en getuigenis Gods. Zoeken wij vooraf Zijn aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waartoe wij uw aandacht vragen, vindt u in het vierde vers uit de ons zoëven gelezen 27ste Psalm. Ik noem u Psalm 27 vers 4, waar Gods Woord aldus luidt:

Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis der HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel.

Leerrede.

Het is ons uit de historie en de geschiedenis van David bekend dat, wat wij hier in dit 4e vers van deze 27ste Psalm lezen, een zaak is, die dagtekent uit Davids jeugd. Immers, hij was nog zeer jong, toen was het al dat zijn hart - terwijl hij bij de schapen in het veld was - naar God uitging, tot Zijn dienst en Zijn kennis. Daartoe maakte hij met eigen hand een muziekinstrument, om daarmee als zijn hart te vertolken met wat daarin werkende was omtrent God, Zijn kennis en Zijn gemeenschap. Het is zeer op zijn plaats dat wij dáárop letten, dat David, die door God genoemd wordt een man te zijn naar Zijn hart, in zijn jeugd al in zich had: dat ik U kenne. Ja, in zich had: ik bekeer één zaak van U, dat ik al de dagen van mijn leven mag wonen in het huis des HEEREN. Want daar wij Zijn schepselen zijn, zo komt God ons gehele leven toe. Onze jeugd behoort niet aan de wereld, niet aan de zonde en satan, evenmin onze middelbare leeftijd of de avond van ons leven. Ons gehele leven behoort Gode gewijd te zijn.

Daarom is het ook een zeer misplaatste zaak, dat er in deze tijd wel eens in deze zin gesproken wordt, dat men de voorkeur geeft aan iemand, die in goddeloosheid in de wereld geleefd heeft, en, zoals men het dan uitdrukt: krachtadig uit de wereld wordt gehaald. Zelfs is het dan wel, dat zo'n mens nog flink omhoog gestoken wordt als een bijzonder helder mens, want het is er zo krachtadig van langs gegaan. Maar als het er over gaat, is dat geen eer voor zo'n persoon.

Ik was 21 jaar oud toen God mij te sterk werd, maar vóór mijn 21ste jaar, heb ik niet een leven gehad in goddeloosheid, in herberg lopen enz. Ik ging naar de kerk, daar was ik in opgevoed, mijn ouders wilden dat hebben. Dus ik was netjes, godsdienstig, maar zonder God, buiten God. Toen dat niet langer kon, en God mij te sterk werd, heel de wereld moest loslaten, heb ik met hete tranen beweend dat er 21 jaren achter mij lagen in dienst van de zonde en van de duivel, waar God niet dát van gehad had. Dat is mijn eigen ervaring geweest.

Daarom is het ook op zijn plaats, dat ouders hun kinderen al in hun jeugd zoeken op te voeden in de vreze des HEEREN, en zoeken voor te gaan: zoek in je jeugd die enige en ware God. Laten wij onze kinderen maar veel wijzen op hun doop, maar veel wijzen op de armoede van dit leven. Daartoe is in deze tijd van ontaarding ook een schone gelegenheid, want wat is er in de wereld niet te koop, en wat is er niet te doen in deze wereld. Men hoort van oorlogen en geruchten van oorlogen, het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk, en er zullen hongersnoden, pestilentiën en aardbevingen zijn in verscheidene plaatsen, doch al die dingen zijn maar een beginsel der smarten.

Zelfs mensen die aan geen godsdienst doen, zeggen: "Alles gist op zulk een manier, dat er maar één vonk nodig is en heel de boel vliegt in brand." Inderdaad, dat is zo, voor diegene, die nuchter zijn. Ik weet wel, dat veel mensen er over spreken dat de volken oorlogsmoe zijn en dat er geen oorlog en ellende komt. Maar wat is er ondertussen te doen in Berlijn, op de Balkan, in China, in Indië, op Malakka enz. Tel maar op wat er over de gehele wereld te doen is. Geen mens zal er vreemd van op te kijken, als op een ogenblik alles zich zo samenspannt dat er weer een wereldbrand is. Die dingen liggen toch voor de hand. Wat een ellende en armoede dan, als een mens niets anders heeft dan een wereld die te gisten ligt.

Hier staat tegenover dat God roept: "Ziet, nu is het de welaangename tijd, ziet, nu is het de dag der zaligheid", waarin Hij Zich uitspreekt, dat Hij niet wil, dat wij verloren zouden gaan, maar dat wij tot de kennis der waarheid zouden komen. Want als wij het niet in de wereld kunnen vinden - maar de dood vinden in de wereld, in de zondedienst en bij onszelf - dan hebben wij God niet tegen tot zaligheid. Hij had niet hoger om bij te zweren en zo zwoer Hij bij Zichzelf, zeggende: "Zo waarachtig als Ik leef. spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen!" Daar God Zich zo heeft uitgesproken, dan hebben alle ellendigen, die hun ziel er als een buit uit wensen weg te dragen, God aan hun kant. Geen moed verloren dan, laat dat uw deel zijn.

Wij hebben - om tot een goed inzicht van zaken te komen wat David in dit 4e vers bedoelt - hierop acht te geven, dat er staat: "Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN." Wat is daar de inhoud van? Toch dit, dat het bij David in zijn jeugd al gelopen heeft over de kennis en de gemeenschap met God.

Immers, in het heiligdom - eerst in de tabernakel, later in de tempel, werd met de ceremoniële eredienst toch de heerlijkheid Gods en de gezegende werken der genade voorgesteld en afgebeeld. De liefhebbers van God hebben in de offeranden, in de ceremoniën en in allerhande plechtigheden verder gezien. Zij zijn door de verlichting des Geestes doorgedrongen in de betekende zaken, de werken van Gods genade.

Het liep dus bij David over de kennis en de gemeenschap met God, Zijn Schepper. Dat is ook het zaligmakend werk des Geestes, om in zondaarsharten te verwekken die kennis, die begeerte en belangstelling tot de kennis en de gemeenschap Gods.

Er staat van de Heilige Geest - waar Jezus van gesproken heeft -: "Die zal Mij verheerlijken." Waarin bestaat dat? Toch hierin, dat de Heilige Geest het hart des zondaars verlicht, schikt en bearbeit, zodat men Jezus Christus als Zaligmaker gaat eren, en gaat nodig hebben. Daarom overtuigt die Geest van zonde en laat ons onze staat zien als een staat buiten en zonder God, op reis zijnde naar de hel, waar het einde van is onze eeuwige en gewisse ondergang, en dat wij - het ga zo het ga - tot elke prijs uit deze staat moeten.

Onszelf kunnen wij daaruit niet verlossen. Bij diegenen, die dat proberen, breken al hun werken af. Al wat men ter hand neemt blijkt ijdel te zijn. Nu rest ons niets anders dan, dat wij onze handen tot God moeten gaan opheffen, Hem gaan inroepen: "Zie op mij in gunst van boven."

Bedelend of er nog een weg is, dat wij die welverdiende straf kunnen ontgaan en wederom tot genade komen. Zo wordt dan in de kennis onzer zonde en ellende in het hart verwekt de behoefte aan Christus, als Helper, als Redder, als Zaligmaker, als Bedienaar des heiligdoms.

De Heilige Geest werkt dat - mede door de verkondiging van het heilig Evangelie - op een verborgen wijze, doch alzo dat men gaat verstaan, dat die God, tegen Wie wij gezondigd hebben, toch een dierbare Majesteit is. Want Hij zou ons met één klop kunnen wegstoten, en nu, in plaats van dat Hij dat doet, predikt Hij ons, dat Hij met ons lot bewogen is geweest van voor de grondlegging der wereld. Een werk heeft uitgedacht van genade, insluitende volkomen herstelling in Zijn gunst en gemeenschap.

Maandag sprak ik in Rotterdam uit het 42e hoofdstuk van Jesaja: "Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen." Toen viel mijn aandacht sterk op de aanvang van dat hoofdstuk, waar staat: "Ziet, Mijn Knecht." Denk eens even na over dat woord. Wij zijn in een staat van oordeel en vervloeking, waarin wij ten onder moeten gaan, en nu proclameert God - tegen Wie wij gezondigd hebben -: "Ziet, Mijn Knecht," alsof God wil zeggen: gij kunt uzelf niet helpen, en Ik, Die een Wezen ben, Die u zou kunnen wegstoten - dat brengen uw zonden mee - heb een Knecht. Ik heb hulp besteld bij een Held. Behoort dat onze harten niet in vervoering te brengen, dat Hij zulk een liefderijke Majesteit is?

Wij hebben geen knecht om ons te helpen, maar nu zegt God, die heb **IK**. Een Knecht die jullie volkomen kan zaligmaken. Die zaken moeten in de jeugd van David zodanig in zijn hart gewerkt hebben, waardoor hij heeft waargenomen, gevoeld, gezien en opgemerkt: U bent een dierbaar, aanbiddelijk God. Daarom heeft hij dat verzoek, die begeerte. Hij drukt het als volgt uit: "Eén ding heb ik van de HEERE begeerd." De inhoud daarvan is, dat hij zó was - in gebed aan Gods troon - HEERE, mag ik U als het hoogste liefhebben, mag ik U als het hoogste op mijn hart leggen en zoeken om U te vrezen, te kennen en in Uw gemeenschap te delen, mag ik dat hebben al de dagen van mijn leven?

Zo is in Davids jeugd gaan werken, dat God te kennen het hoogste doel was. Die man - die God noemt een man te zijn naar Zijn hart -, had dus die zaken, die ik u noemde, in zijn jeugd al in zijn hart. Een ieder weldenkende zal daarvan moeten zeggen: hoe lief, hoe dierbaar is dat, als iemand in zijn jeugd zo gesteld is, dat in plaats van wereld- en vleesbehaging, God het hoogste doel is. Zo behoort het ook te zijn.

Het is echter niet zo, dat David daaronder een leven gehad heeft waarin hem alles voor de wind ging. Helemaal niet. Denk zijn geschiedenis maar eens even in. Hij was nog jong, toen God hem Samuël zond om hem tot koning te zalven over Zijn volk, over het volk Israëls. Daarna viel het oog van Saul, of van zijn knechten op hem, en zodoende is hij bij Saul terecht gekomen. Op een gelegenheid, nadat hij de reus Goliath in het eikendal heeft verslagen, is het begonnen de ellende. Saul, die hem moest liefhebben, aannemen en eren als zijn schoonzoon, heeft hem achtervolgd als een veldhoen op de bergen. David moest vluchten, waardoor hij zelfs geen thuis meer had. Hij was er zelfs van verstoken om God aan te roepen in het heiligdom alsmede om daar te zijn met de lofzingerende schare en mede de offerdienst en plechtigheden waar te nemen.

Dat is voor David wel een zeer groot jammer geweest, maar na zoveel eeuwen heeft de Heilige Geest ons daarvan nog bewaard wat wij bijvoorbeeld vinden in de Psalmen 42 en 63. Daar lezen wij: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God." En: "Mijn ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water." Daar verstaan wij uit, dat wat in zijn jeugd was werkend: "Eén ding heb ik van de HEERE begeerd", dat hebben al die uitwendige ellenden niet kunnen uitwissen, noch uit zijn hart kunnen bannen. Daardoor is juist krachtig op de voorgrond getreden: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God! Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?" En dat, terwijl de vijand

werkzaam was, zoals hij er van zegt: "Met een doodsteek in mijn beenderen honen mij mijn wederpartijders, als zij de ganse dag tot mij zeggen: Waar is uw God?"

Satan wist het dus ook, dat die man het op de HEERE gewenteld had, die had het op God gezet, die hing Hem aan. Wij moeten er dus rekening mee houden, waar dat in het hart woont - lieve Jehova, och, dat ik U mag kennen, aanbiddelijke God, mag mijn leven U, Gode gewijd zijn - dan krijgen wij de vijand in alle opzichten tegen.

Maar al gaat de vijand dan nog zo woeden, zelfs in duisternissen gaat zeggen: "Hij heeft geen heil bij God; hij heeft het op de HEERE gewenteld, dat Hij hem nu uithelpe," dat heeft Satan ook de Koning voorgehouden, met vroom en onvroom, die als met Satan onder één hoedje speelden tegen de Koning. Dan geen moed verloren. Dat God gave, dat wij er allen een deel van hadden: "Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken." Hier is dus geen sprake van: mocht de HEERE er eens aan te pas komen. Nee, zo is het niet. Als het hart bezet is met de erkenning dat God een dierbaar Wezen is, het dierbaarste Wezen aller wezens en dat het de zaligheid is om God te kennen en in Zijn gemeenschap te delen, dan is er niet: "Mocht de HEERE eens." Daar woont in het hart: U zal ik zoeken. Dat deed de kerk zeggen: "Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken.

Daar komt de levendigheid voor de dag, geen dode belijdenis. Want onze belijdenis - die buiten het gevoel des harten gaat - is zó keihard, hard als het graf. Daar komt ten laatste uit voort: kwam de HEERE nu maar eens over, dééd Die nu maar eens. Maar Die doet het niet. Dan is uiteindelijk de zaak zo, dat wij God de schuld geven, en wij de goede mensen zijn. Doch daar heeft David het niet over, hij komt op uit de teerheid. Zijn hart was vervuld en bezet met erkenning, dat God een liefderijk, boven alles dierbaar, volzalig Wezen was, en daaruit is dat het doel.

Daarom behoeft tegen iemand, waar in het hart is werkende omtrent de kennis van God, niet gezegd te worden: je moet God maar op je hart leggen en zoeken, want dat doen ze zelf wel. Dat is toch voor de hand liggend, daar men belangen heeft: "Dat ik U kenne!" Want heeft men zulke belangen, dan strekt zich alles daarnaar uit. Dat is natuurlijk, logisch, dat kan een ieder begrijpen. Dus al die zaken: mocht de HEERE eens overkomen, mocht de hemel er eens aan te pas komen, die tekenen koudheid, doodheid, gevoelloosheid en niet de hartelijkheid. Die vinden wij hier in onze tekstwoorden, de hartelijkheid, het doel is om God te kennen. Het wordt genoemd: "Al de dagen mijns levens te wonen in het huis des HEEREN." Dat is het doel dat David zocht en najaagde.

Mocht iemand zeggen: maar, dat zijn grote zaken. Ja, dat zijn zeker grote zaken. Maar heeft het hart buiten de gemeenschap en hereniging met God rust? Nee!. Waar buiten God toch rust is, komt dat uit de dodelijkheid, de wereldsgezindheid, vadsigheid en dat ons het verstand niet behoorlijk verlicht is. Anderszins woont en werkt in het hart wat Augustinus uitsprak: "HEERE, wij zijn tot U geschapen, en nu vindt het hart geen rust dan in U."

God had de mens oorspronkelijk geschapen om in Zijn kennis en gemeenschap te verkeren. Adam, kende God aan de wind des daags. Dat zijn wij kwijt, dat is ons ongeluk. Wat wij in Adam zijn geworden moeten wij ontworpen. Want God kan ons zó niet in Zijn gemeenschap gebruiken, zoals wij zijn in Adam en dat uitleven. Dat werd in de Oud-Testamentische eredienst helder en klaar voorgesteld.

Immers, hier lezen wij: "Dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN", dan bedenken wij daarbij toch dit, dat wie in het huis des HEEREN en binnen de voorhof wensten te gaan, die konden dat zomaar niet doen. Want bij de ingang van de voorhof stonden knechten van God, de dorpelwachters, die van God dat ambt ontvangen hadden om toe te zien. Die plaats was de plaats des heiligdoms. Niemand mocht haar betreden of ze moesten

eerst hun schoenen van hun voeten doen. Daarmee werd geen onderscheid gemaakt bij allen die in het heiligdom wilden gaan of dat nu een koning was of een bedelaar.

Alleen bij die gelegenheid, als bijvoorbeeld iemand in een bos aan het hout houwen was, en het ijzer ging onvoorziens van der steel, waardoor zijn naaste dodelijk getroffen werd, dan vluchtte die doodslager naar het heiligdom en mocht zonder schoenen van zijn voeten te doen - want het was een werk van nood - vlieden in het heiligdom, en de hoornen van het altaar grijpen. Doch als de zaak uitgezocht was, en hij werd vrij verklaard, dan was het niet zó: hoor eens vriend, nu je hier toch binnen bent, mag je wel - met schoenen aan - hier rondwandelen. Nee! Dan moest hij toch nog zijn schoenen uittrekken. Maar, op de vlucht daarheen, tot hij de hoornen van het altaar gegrepen had, was het niet nodig. Daarom stonden er de dorpelwachters om toe te zien, of een ieder wel de sandalen van zijn voeten deed.

Wat tekent ons dat? In het heiligdom woonde God, Die sprak daar van boven het verzoendeksel, zo was die plaats heilig. Voor God kan niemand staan en blijven zoals men is uit Adam. God kan ons niet gebruiken in onze oude natuurlijke gang, zoals wij gaan in onze afkomst. Wij moeten afleggen heel die oude gang, wat afgebeeld werd met de schoenen van de voeten te doen, in vernedering, in eerbied en onderwerping aan Gods Majesteit.

Je leest dat ook van Mozes, toen de HEERE hem verscheen in een vuurvlam uit het midden van een braambos. "Hij zag, en ziet, het braambos brandde in het vuur, en het braambos werd niet verteerd. Mozes zei: Ik zal mij nu daarheen wenden, en bezien dat grote gezicht, waarom het braambos niet verbrandt." Wanneer hij naderde, dan is daar een stem: "Trek uw schoenen uit van uw voeten; want de plaats waarop gij staat, is heilig land." Afgelopen met het doen van Mozes, van: ik zal eens kijken. Hij moest de schoenen van zijn voeten doen, en toen liet God hem wat zien en wat horen ook.

God liet hem horen uit Zijn verborgen raad, en rechtstreeks uit Zijn verbond. Maar hij moest eerst de schoenen van zijn voeten doen. Zo heilig is God. Mozes heeft eerst het volk Israëls willen leiden op zulk een wijze: als een ieder nu maar deed zoals hij had gedaan - een Egyptenaar neerslaan - dan was het zó voor mekaar. Maar zo kon God hem niet gebruiken Zó mochten zij niet uit Egypte gaan. Nadat Mozes de schoenen van de voeten had gedaan, ging God aan het spreken: "Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord, vanwege hun drijvers; want Ik heb hun smarten bekend." God was Toeschouwer. Toen ging God aan het handelen, dat Hij de God was van Abraham, Izak en Jacob, en alzo de God van dat volk. Hij ging uit dat verbond aan het handelen en nu wenste Hij krachtens dat verbond het volk op te voeren uit Egypteland en te brengen in het land Kanaän. Dat heeft Mozes kunnen horen daar hij zó stond!

Ook bij Jozua vinden wij dat. God had hem na Mozes gesteld tot een voorganger Zijns volks, om hen in het beloofde land te brengen, en had hem omringd met veel krachten en wonderen. Ze waren door de Jordaan gegaan, droog voets, en nu, nabij Jericho geschiedde het als Jozua zijn ogen ophief: "Ziet, er stond een Man tegenover hem, Die een uitgetogen zwaard in Zijn hand had." Jozua was zó gereed; er op af met het zwaard in de hand, en zei: "Zijt Gij van ons, of van onze vijanden?" Dan is Zijn woord: "Neen, maar Ik ben de Vorst van het heir des HEEREN: Ik ben nu gekomen!" God had hem wel geordend om het volk Israëls het land te doen beërven, maar Hij kon Jozua niet gebruiken met al zijn ijver, hij moest de schoenen van zijn voeten doen. Heeft Jozua daar schade van gehad, van die vernedering en onderwerping, dat God van hem uit Adam niets kon gebruiken? Neen, helemaal niet. Wij lezen: "En Jozua deed alzo." Hij moest in alles ruimen voor de Vorst van het heir des HEEREN. Niets dus in eigen kracht, alleen de genade, die moest het werk doen. Daar heeft geen mens schade van. Jozua niet, het volk Israëls niet, niemand.

Daarna trekken al de koningen der Amorieten, die op het gebergte wonen, op om tegen Israël te krijgen.

Ook Jozua en al het krijgsvolk togen met hem op, want de HEERE had tot Jozua gezegd: "Vrees u niet voor hen, want Ik heb ze in uw hand gegeven. En de HEERE verschrikte hen en toen zij voor het aangezicht van Israël vluchtten, wierp de HEERE grote stenen op hen, dat zij stierven. "Daar waren er meer, die van de hagelstenen stierven, dan die de kinderen Israëls met het zwaard doodden. Als de dag aan het dalen is, dan roept Jozua: "Zon, sta stil te Gibeon, en gij, maan, in het dal van Ajálon!" En dat gebeurde, daarvan lezen wij: "En er was geen dag aan deze gelijk, vóór hem noch na hem, dat de HEERE de stem eens mans alzo verhoorde; want de HEERE streed voor Israël." Heeft hij er schade van gehad dat hij de schoenen van zijn voeten moest doen? Te meer wij ontgrond zijn, te dichter kunnen wij bij God verkeren.

David spreekt hier - in deze tekstwoorden - om bij Hem in huis te mogen wonen. Dan moest David afleggen al wat hij bij zich had van zijn afkomst. Om bij God te verkeren in het heiligdom moesten de schoenen van de voeten gedaan worden. En wij moeten afleggen wat wij van Adam in ons hebben. Dat is dan in beeld ook de schoenen van de voeten. Dat is wel vierkant tegen onze natuur, maar bedenk eens wat ons leven buiten God is - in onze natuurstaat. Want wat zijn wij door Adams val geworden? Zó verdorven, dat het eigen ik zit op de troon. Ik is begin, midden en einde. Nu wil God, dat wat wij in Adam geworden zijn, er tussenuit gaat.

Die dus gunst en gemeenschap bij God begeert, die moet kwijt raken wat hij in Adam geworden is. Dat moeten wij onder God afleggen. Een andere oplossing is er niet. Daar vecht een mens van nature wel tegen, maar dan blijven wij door dat ellendig IK, buiten de gunst en gemeenschap van God. Bedenk daarom dat er geen leven te vinden is in de wereld noch bij onszelf; alle zaligheid is in God. En door dat eigen IK daarvan gescheiden te moeten blijven, dat is toch zeker niet om te harden. Dan moet het maar zo'n last gaan worden, dat in ons zetting gaat krijgen: "Oh God, ik kan niet buiten U, maar nu zit m'n IK er tussen, wilt U dat eens komen op te ruimen." Dat kan God wel. Ja, ja zeker, òf God dat kan.

Waar wij niet buiten God kunnen, het ons om Hem te doen is, waar God Zijn recht laat gelden, dan leggen wij daar af. Zij die in het heiligdom wensten te gaan - die er niet buiten konden, maar dáár wensten in te gaan - die moesten de dorpelwachters passeren, en die lieten het recht, recht wedervaren, zij moesten hun schoenen uittrekken. Zo handhaaft God Zijn recht, Hij laat dat recht wedervaren en onder Zijn recht leggen wij af wat wij in Adam geworden zijn. Dat is dan tot dat einde, dat wij onder Zijn Majesteit afleggen, om in Zijn gunst en gemeenschap te worden op- en aangenomen.

Het wordt hier genoemd: "Om de lieflijkheden des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel." Wat wordt hieronder verstaan? In heel die ceremoniële eredienst werden de werken van God en van Zijn genade voorgesteld. Hier kan dan ook niets anders mee bedoeld worden dan: zoals God Zich uitspreekt in Christus, door Zijn Geest, tot ellendige, ongelukkige, rampzalige zondaren. Dat is zulk een heerlijkheid, een lieflijkheid, daar zinkt heel de wereld bij in het niet, daarbij is alles ijdelheid. Van de werken Gods daar krijgt men nooit genoeg van.

In de wereld zegt men: wat is dit of dat schoon, schitterend, prachtig, je komt er niet op uitgekeken, maar ten laatste - het mooiste dat er is - men raakt er aan gewend. Als men op reis is, en in een streek komt rijk aan natuurschoon, dan staat men soms aan de grond genageld van verwondering: wat een pracht is dat! Maar, een volgende keer, ja, dat is toch mooi, maar een volgende keer is het al gewoon, en na verloop van tijd let men er niet meer op. Maar zo is het niet bij God en Zijn werken. Die blijven eeuwig geldend, eeuwig nieuw, nooit verouderend. Het wordt genoemd: "De lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen." Dus de openbaring Zijner lieflijkheden en genade in Christus, door die Geest, van nabij te zien en te ervaren.

Ten andere om die: "Te onderzoeken", dat is als in te dringen in de verborgenheden des Koninkrijks, en af te dalen in de diepte, om al dieper te leren kennen, en zakelijker te leren verstaan de verborgenheid des Koninkrijks, wat Paulus als in vervoering bracht en deed zeggen: "O diepte des rijkdoms beider der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn

oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft de zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest?"

Daar zinkt het dieplood als uit de handen. Wie kan daarbij? Die het wonder vatten wil, dien staat het verstand met eerbied stil. Wonder der goddelijke genade: God met ons lot bewogen, en dat van voor de grondlegging der wereld. Alles wat wij nodig hebben tot herstelling in Zijn gunst en gemeenschap heeft Hij in Zijn Zoon verklaard. Wat Hij van ons eist: betaling voor de zonden, gerechtigheid tot herstelling en gemeenschap, noem maar op, het één zowel als het ander, alles in Zijn Zoon. Ook komt Hij dat door die Geest toe te passen en uit te werken in zondaarsharten, opdat daaruit de belijdenis voor de dag komt, wij weten -: "Ik weet en ben verzekerd." Niet, ik geloof, ja, ik hoop wel dat het zo is, of ... ik denk. Nee, maar een gelovige verzekerdheid en een verzekerd geloof hoe de zaken zijn en niet anders.

Nu is het zo gesteld met het werk Gods en der genade, wat wij lezen in Ezechiël dat er wateren vloeiden van onder de dorpel van het huis des HEEREN en die wateren reikten tot de enkels, dan tot de knieën, tot de dijen, tot de lendenen, ten laatste was het een beek waar men door zwemmen moest, dus geen grond meer onder de voeten had. Zó is het met het onderzoeken in Zijn tempel, dat dat vermenigvuldigt. De openbaring Zijner genade is van dien aard: is het eerst dat het tot de enkels reikt, bij nadere kennis verliest men zelfs de grond onder de voeten, men drijft, zwemt, ja de genade voert heerschappij, gelijk bij een zwemmer het water heerschappij voert, geen boden meer. Zo is het dan daarmee gesteld, dat daarin de overwinning ligt begrepen.

Wanneer die vrucht aanwezig is, dan schiet er geen gedachte meer over van deze benauwde wereld. Dan liggen de zonden, de dood, satan en zijn macht onder. Dan is er maar één zaak, en dat is die vergenoeging, de zaligheid uit God in Christus door die Geest, waaruit men wel alles zou willen opwekken, en een ieder zou willen aansteken, zeggende:

"Kom, ga met ons, en doe als wij,..."

Laat ons vlijtig heengaan en zoeken de HEERE, onze God, om daarin gemeenschap met en onder elkaar te hebben. Om te delen en te genieten van hetzelfde Goed, van hetzelfde Brood, van dezelfde Wijn, en alzo te genieten zaligheid, naar het Woord van Zijn beloftenis.

Wie heeft mee lust om zulk een God te vrezen, Die in Christus ons alles aanbrengt wat wij nodig hebben tot zaligheid en het eeuwige leven. Als het nu is, dat de eerstelingen hier al zo zoet zijn, dat men in het geloof zalig is, oh, wat moet dan straks de volle oogst wel niet zijn, om dan verzadigd te zijn met Gods beeld en van Zijn liefelijkheden aan Zijn rechterhand eeuwiglijk? Niemand verlieze de moed, wanneer het is dat wij hier geen thuis hebben en lopen te zwerven. Dat is maar opdat wij ons thuis zouden vinden bij God en in Zijn werken, opdat ook des Konings woord tot ons zou zijn: "Gij bewoonster der hoven", alsof Hij te kennen wil geven, Ik versta het, dáár hebt gij uw thuis en niet in de wereld.

Dat God het daartoe aan ons heilige en Zijn Woord zegene, opdat het zijn vrucht nog van zich moge afwerpen tot het gewenste einde, dat de Naam Gods ook door ons geprezen worde tot in eeuwigheid. Amen.

Slotzang:

Psalm 84: 1

Hoe lief'lijk, hoe vol heilgenot,
O HEER, der legerscharen God, ...

Zegen:

De genade van onze Heere Jezus Christus, en de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.